

Vapautetut

**"Vain joulun lapsi
voi pelastaa!"**

Kaikki ovat lähimmäisiä

Kulunut vuosi lähestyy loppuaan. Useinmiten se on tilityksen ja arvioinnin aikaa. Miten olemme onnistuneet tavoitteissamme.

Jyväskylän Katulähetys ry. on pyrkinyt vastaamaan niihin haasteihin, joita yhdistyksen vuosikokous on asettanut. Meidän tärkeimpänä tavoitteena on ollut kohdata lähimmäisemme juuri sellaisena Jumalan luomana yksilönä kuin jokainen on.

Kuluneen vuoden maaliskuussa Jyväskylän Katulähetys ja Jyväskylän kaupunki allekirjoittivat kolmen vuoden ostopalvelusopimuksen päihdeongelmaisten asumis- ja erityispalveluista.

Sopimuksessa mm. todetaan, että selviämisesema- ja ensisuojauspalvelut on tarkoitettu päihtyneiden käyttöön 24 tuntia vuorokaudessa. Selviämiseseman yhteydessä on päiväkeskustoimintaa ja päihdeongelmaisten tuettua asumista.

Katulähetyksen tarjoamia tuettuja asumispalvelupaikkoja Jyväskylän kaupungille on tällä hetkellä Ensiaskeleessa, neljässä puolimatkan koddissa ja Takalaittomassa yhteensä 105.

Ensiaskeleen selviytymisesemalla tavoitteena on valvotun oleskelumahdollisuuden tarjoaminen päihteitä käyttäville. Kaikki asiakkaat otetaan vastaan ja heitä avustetaan tarvittaessa peseytymisessä ja yleishygieniasa sekä annetaan keskusteluapua.

Päiväkeskustoiminnan tavoitteena on raitistumisen tukeminen, yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäiseminen sekä omaatoimisuuden vahvistaminen yhteisöllisyyden avulla

Päiväkeskuksissa tarjotaan eri ryhmille sopivia virikkeellisiä toimintoja.

Päihdeongelmaisten asumispalveluiden tukipalvelut ovat lähinnä paikan järjestyssääntöjen noudattamisen valvontaa ja naapuriapua.

Tällä hetkellä voimme todeta, että olemme voineet täyttää askelmaprojektin veloitteemme sopimuksen mukaan. Mutta kuitenkin sitäkin tärkeimpänä tavoitteena on se, että voisimme rohkaista lähimmäisiämme löytämään todellisen elämän tarkoituksen Jeesus- ja Kristuksessa, joka on sovittanut meidän kaikkien synnit. Vasta anteeksi-

annon avulla meillä on mahdollisuus aloittaa todellinen uusi elämä.

Olemme saaneet iloita jokaisesta lähimmäisestämme, joka on kuluvan vuoden aikana löytänyt elämänsä todellisen tarkoituksen. Se ei ole pelkästään meidän työntekijöiden ansiota, vaan saamme uskoa, että Jumala on siunannut työtämme.

Valitettavasti päihteiden käyttö maassamme lisääntyy jatkuvasti ja yhä nuoremmat ovat joutuneet riippuvaisiksi päihteistä. Lisääntyneen huumeidenkäytön vuoksi olemme joutuneet uusien haasteiden eteen. Ennen kaikkea päihde-työntekijöiden jaksamiseen meidän tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Olen iloinnut, että Katulähetykseen on hakeutunut työntekijöitä, jotka itseään säästämättä ovat halunneet auttaa lähimmäisiään, jotka ovat suuressa häädässä.

Teemme päihdetyötä perheiden kanssa, nuorten kanssa sekä miesten ja naisten kanssa, joiden elämää haittaavat ja hallitsevat päihteet ja joiden arkea ovat alkoholin ja huumeiden lisäksi asunnotomuus, työttömyys, perheen hajoaminen, mielenterveysongelmat, syrjäytyneisyys ja yksinäisyys.

Yhdistyksen puolesta haluan kiittää kuluneesta vuodesta kaikkia yhteistyökumppaneita ja samalla toivotan jokaiselle voimia ja siunausta tulevalle uudelle vuodelle.

Yhteistyöterveisin
Erkki Arvaja
vt. toiminnanjohtaja
erkki.arvaja@solutions.fi

Pullakirkkot

Ensiaskele

sunnuntaisin klo 11.30

09.12 Jussi Jalkanen
16.12 Kari Virtanen
23.12 Mikko Hokkanen
30.12 Riitta Lampila

Nurmela

tiistaisin klo 18

11.12 Mikko Hokkanen
18.12 Kari Virtanen
25.12 Ei ole pullakirkkoa

Takalaiton

sunnuntaisin klo 13.30

09.12 Jussi Jalkanen
16.12 Jarmo Tapper
23.12 Riitta Lampila
30.12 Mikko Hokkanen

Katulähetyksen

Talvipäivät

Hangossa 11.-13.1.2002

Ilmoittautumiset
taloustoimistoon
31.12. mennessä.

Vapautetut

Jyväskylän
KATULÄHETYS

• Toimitus
Erkki Arvaja
Eero Tolvanen

Kankitie 10,
40320 Jyväskylä
puh. 0400-642 442
sähköposti:
erkki.arvaja@solutions.fi

www.jyvaskylankatulahetys.fi

Puheenjohtajan palsta

*Tabtoisin toivoa sinulle
jotakin oikein hyvää,
enkelin siipien havinaa
ja onnea iloa syvää
(hanna ekola)*

Rauhantervehdys katulähetysväki ja muutkin lukijat. Pimein ja loskainen aika alkaa olla takanapäin. Lähestymme Vapahtajamme Jeesuksen syntymäjuhlaa joulua. Valitettavasti tuo juhla vuosi vuodelta kaupallistuu yhä enemmän. Itse syntymäpäiväsankari Jeesus on monelta juhlijalta täysin hukassa, niin kuin Hän oli minultakin vuosikymmenet.

Lapsuuden jouluja muistan, kun pyhäkoulun joulujuhliissa oli pääpaino joulun sanomalla Jeesuksen syntymällä, mutta oli myös kiva saada pieni lahja. Lahja ei ollut rahalliselta arvoltaan suuri, useinmiten omena, pikkupulla, piparkakku ja karamellia.

Nyt kun noista ajoista on kulunut jo jonkunlainen tovi, niin muistelen noita aikoja, ikävöiden sitä yhteenkuuluvaisuuden tuntua. Nämä juhlat olivat useimpien kohdalla todelliset perhejuhlat, joissa olivat mukana äidit, isät ja lapset ja kaikilla oli aistittavissa lapsenmieli, oltiin kuin samalla viivalla aikuisten kanssa. Tätä samanlaista yhteenkuuluvaisuutta, rakkautta ja uskoa olisi kiva nähdä myös yhdistyksessämme. Sitä var-

masti Jumalammekin haluaa, että Hän voisi enemmän siunata työtämme.

Henkilökohtaisesti haluan kiittää kaikkia lukuisia ystäviä, tukijoita ja esirukoilijoita kuin myös kaikkia hallituksen jäseniä ja toiminnanjohtajaa menneestä ensimmäisestä puheenjohtajakaudestani. Tarvitsemme esirukousta myös tulevalle toiselle kaudelle niin kuin tuleva uusi hallituskin.

Meidän kaikkien on myös hyvä muistaa ylipapillinen rukous, jossa itse Jeesus rukoilee ensin itsensä puolesta, sen jälkeen opetuslastensa puolesta ja myös meidän kaikkien uskovien puolesta.

JOH.17:20-26 Mutta en minä rukoile ainoastaan näiden edestä, vaan myös niiden edestä, jotka heidän sanansa kautta uskovat minuun / että he kaikkiolisivat yhtä, niin kuin sinä Isä olet minussa ja minä sinussa, että hekin meissä olisivat, niin että maailma uskoisi, että sinä olet minut lähettänyt./ Ja sen kirkkauden, jonka sinä minulle annoit, minä olen antanut heille, että he olisivat yhtä, niinkuin me olemme yhtä / minä heissä, ja sinä minussa, että he olisivat täydellisesti yhtä, niin että maailma ymmärtäisi, että sinä olet minut lähettänyt ja rakastanut heitä, niinkuin sinä olet minua rakastanut. / Isä, minä tahdon, että missä minä olen, siellä nekin, jotka sinä olet minulle antanut, olisivat minun kanssani, että he näkisivät minun kirkkauteni, jonka sinä olet minulle antanut, koska olet rakastanut minua jo ennen maailman perusta-

mista.

/Vanhurskas Isä, maailma ei ole sinua tuntenut, mutta minä tunnen sinut, ja nämä ovat tulleet tuntemaan, että sinä olet minut lähettänyt. / Ja minä olen tehnyt sinun nimesi heille tunnetuksi ja teen vastakin, että se rakkaus, jolla sinä olet minua rakastanut, olisi heissä ja minä olisin heissä.

Rukoillaan yhdessä että, nyt 13.12 valittava hallitus olisi Jumalan mielen mukainen ja tekisi myös Jumalalle mieluisia päätöksiä.

Lukekaamme mitä kaikkea uskon kautta on saavutettu Heb.11:1-40. Siunausta, anteeksipyytämistä, anteeksiantamusta, rakkautta ja Jumalan varjelusta meille kaikille

Pekka Arposuo

**Jyväskylän Katulähetys ry:n
sääntömääräinen**

syysvuosikokous

**pidetään torstaina 13.12. klo 18
Takalaittomassa,
Kolmospesänkatu 6**

Tervetuloa

**Yhdistyksen hallitus vuosimallia
2001. Vasemmalta puh. joht. Pekka
Arposuo, Juha Lappi, Veijo Niini-
lampi ja Jaakko Koivunen. Takana
seisomassa Jarmo Hakkarainen ja
Keijo Kohonen.**

Lapsenlapset veivät Veikon

● **Veikko Wahlberg** sanoo heti kättelyssä, että työvuodet Jyväskylän Katulähetyksessä ovat olleet hienoa aikaa. Se ei kuitenkaan pidätellyt miestä, vaan hän otti työpaikastaan loparit ja hymyilee nyt entistä leveämmin.

Jotain vastustamatonta Veikon pois lähtöön sisältyykin. ”Oli Jumalan ihme, että yli viisikymppisenä miehenä sain vakinaisen työpaikan Katulähetyksessä; silloin suurin suositukseni työtä hakiesani oli se, että olin uskova. Nyt on kuitenkin tehtävä sydämen ratkaisu, sillä minulla on viisi ihanaa lastenlasta pääkaupunkiseudulla ja olen vielä siinä kunnossa, että voin viettää aikaani heidän kanssaan”, hän sanoo suuresta siirrosta. Miksi kysymyksiä on turha tämän jälkeen esittää. Jälleen kerran mies on kuunnellut rohkeasti sydämensä ääntä ja tehnyt oikean ratkaisun. Miehen läksiäisiä vietettiin lokakuun viimeisenä päivänä Kankitiellä

Veikko Wahlberg toimi Kankitiellä päihdetyöntekijänä ja ehti nähdä päihdeongelmaisen varjoisamman kujan ja senkin tosiasian, että elämänlaadun romahtamisesta huolimatta sillakin kujalla vain eletään sitkeästi.

”Vaikka minä haluaisin koko sydämestäni, että kaikki tulisivat tuntemaan Jeesuksen ja vapautuisivat riippuvuudesta päihteisiin, niin tarjottu muutos ei vain kaikille kelpaa. Syynä täytyy olla ylpeys ja ihmispelko. Kaiken inhimillisesti menettänytkin kaverikin pelkää ajatusta, että se tuolla nuotiopaikalla sanoisi muille tulleeensa uskoon. Minunkin aikamani on sentään tullut eteen muutamia kavereita, jotka ovat saaneet armon pelastua päästä takaisin normaaliin elämään”, Veikko sanoo.

Kynniseksi hän ei työssään kuitenkaan ole tullut, eikä allekirjoita väitettä, että kauan alkoholistina elänyt olisi kovertunut sydämessään. Veikko Wahlberg luonnehtii alkoholistia pohjimmitaan herkäksi ihmiseksi, jolla on elämässä tapahtunut vain paljon pahaa tämän seurauksena on tartuttu väärään lohdutukseen, viinapulloon. Suurimmalla osalla Kankitien asukkaista ei ole ollut ns. normaalia lapsuutta, kotia, jossa isä ja äiti antaisivat turvapaikan.

”En voi hyväksyä sitä, että alkoholismi olisi perinnöllistä. Raamattu sanoo, että juomari ei ole perivä Taivasten valtakuntaa, joten juominen on heikon ihmisen syntielämää. Jumala yksin tietää

Veikko Wahlberg lähti Espooseen hyvillä mielin: oma poika antoi työpaikan ja rakkaat lapsenlapset antavat varauksetonta rakkautta.

sen, miksi joku lankeaa juuri alkoholiin ja toinen vaikean lapsuuden kokenut taas ei. Alkoholismi on syntiin langenneen ihmisen sairautta tilanteessa, jossa elämän köydestä ote on irronnut. Jos tällainen ihminen joskus heikosti toivoo muutosta elämään, niin mahdollisuus muutokseen koetaan niin mahdolliseksi, että epätoivoon otetaan taas viinaa. Tänä kesänä juominen on ollut täällä hyvin vilkasta, nyt on juotu enemmän kuin koskaan minun aikamani, Veikko kuvailee.

Pitkään juonut elää onnetonta elämää

Hän ei kallista korvaa sellaisten alkoholistien puheille, jotka puoltavat elämäntapaansa väittämällä, että juominen olisi hauskaa tai muuten hienoa. Näillä sanoilla peitetään vain omaa heikkoutta. Jokainen pitkään juonut elää onnetonta elämää, mutta avuja tilanteesta irrottautumiseen ei vain ole. Miehin uho elämän hallitsemisesta viipty kielen päällä paljon kauemmin kuin sydämessä. Hoitokeinoja tekovahvuuden murtamiin on monia.

”Kyllähän esimerkiksi AA-kerho voi antaa ihmiselle raittiutta, mutta jos joku haluaa kokonaisvaltaisen vapauden, niin kyllä silloin on sanottava, että vain Jee-

sus voi sen lahjoittaa. Sisäinen vapaus puuttuu muista hoitokeinoista. AA:ssahan toistetaan, että kerran alkoholisti niin aina alkoholisti, mutta kyllä se, jonka Jeesus vapauttaa, niin tulee todellisesti vapaaksi. Kun synnit on anteeksi annettu ja Jeesus tulee sydämeen asumaan, niin silloin alkoholismi on kokonaan taakse jäänyttä elämää”, Veikko Wahlberg sanoo tiukasti.

Miehellä itsellään alkoholin käyttö oli hallitsematonta, vaikka hän toteaa, että sivistyksessä on sellainen aukko, ettei hän ole vankilassa kertaakaan istunut, mitä nyt muutaman kerran putkassa. Veikon vaimon uskontulo antoi uudenlaista sivistystä Veikolle, joka oli väittänyt olevansa ateisti.

”Vaimoni todisti väkevästi sanoessaan, että hän antaa kaikki minun rikkeeni anteeksi. Minä ajattelin, että ei voi antaa, ei se ole mitenkään mahdollista. Se oli kyllä sellainen sysäys: vaimoni Tuula tuli uskoon keväällä, niin minä tulin uskoon sitten jo saman vuoden syyskuussa. Sain polvistua Helsingin Lähetysseurakunnan alttarilla ja sain syntini anteeksi. AA:n kautta olin saanut aikaisemmin puolen vuoden raittiuden, mutta vahva perustus ja sisäinen muutos siitä puuttui. Siellä, missä tapahtuu murtuminen Herran edessä, siinä alkaa myös eheytyminen”, Veikko Wahlberg muistelee kokemiaan päihdelääkkeitä.

Antenni-projektit onnistuivat

• Euroopan Unionin rahoituksella Jyväskylän Katulähetyksessä toimineet projektit ovat projektipäällikkö **Anu Tiilikainen-Tervaniemen** mukaan onnistuneet erittäin hyvin. Rahat on keskitetty onnistuneesti kaikkein vaikeimmin työllistettäviin henkilöihin ja hankkeet on viety läpi yhteisvoimin Antenni-toimiston kanssa suunniteltujen toimintatapojen mukaisesti.

Antenni-projekti käynnistyi vuoden 1999 alussa ja jäljellä on enää kolme kuukautta, sillä projektin kokonaiskestoksi on määrätty 30 kuukautta. Jyväskylässä lähti Antennin tuella käyntiin 121 hanketta. Kolmannen eli sosiaalisen sektorin puolella onnistuttiin vallan mainiosti, sillä 66 käynnistetyssä täysin pieleen menttiin vain yhdessä ainoassa tapauksessa.

”Jo se, että projekti viedään suurin piirtein hankesopimuksen puitteissa läpi, tekee siitä onnistuneen. Me tahdomme puhua kuitenkin myös työllistämiskutuksista ja kaikkein parhain tulos saavutetaan silloin, kun projekti on onnistunut saamaan jatkorahoituksen Antenni-projektin päätyttyä, jolloin työllistämistä on tapahtunut pidemmäksi kuin vain projektin keston ajaksi. Tässäkin suhteessa olemme varsin tyytyväisiä, sillä sosiaalisista hankkeista marraskuun loppuun mennessä on päättynyt 49 ja näistä 22 on edelleen jatkanut toimintaansa”, Anu Tiilikainen-Tervaniemi kertoo tyytyväisenä tuloksista.

Jyväskylän Katulähetyksestä Antenni-rahoituksen piiriin pääsi seitsemän projektia. Läpäisevätkö ne loppuarvioinnin hyväksyttävästi?

”Mukana on ollut hyviä projekteja, jotka ovat toiminnallaan osoittaneet, että niitä on ollut syytä myös jatkaa. Onnistuneita ovat olleet sellaisetkin projektit, jotka ovat lyhytaikaisempina olleet onnistuneita kokeiluja. Katulähetyksen osalta erittäin hyvää on se, että työllistäminen on kohdistunut kaikkein vaikeimmassa työmarkkina-asemassa ja syrjäytyneenä olevaan väestöryhmään”, Tiilikainen-Tervaniemi sanoo.

Projektipäällikkö Anu Tiilikainen-Tervaniemi antaa Katulähetyksen projekteille kiitettävän arvosanan.

Katulähetyksessä on tässä mielessä ollut paremmalla puolella, sillä yrityshankkeissa tulokset ovat olleet heikot. Vain kolmannen sektorin järjestöt ovat pystyneet rahoituksen turvin auttamaan sosiaalisesti väliinputoajia työllistymään.

”Katulähetyksessä on ollut niitä parhaimpia toimijoita juuri syrjäytyneiden elämäntilannetta kohentamaan. Tässä mielessä yhdistykselle suoraan ohjatut 300 000 markkaa ovat menneet hyvään tarkoitukseen. Katulähetyksen hankkeista pääosa on ollut juuri työllistäviä hankkeita ja vain yksi seitsemästä on ollut lyhytkestoinen leiritoiminta”, Anu Tiilikainen antaa kehuja.

Tuilla luotu pysyvät työmarkkinat vaihtuville ihmisille

Viime aikoina mediassa käyty pohdinta eri työllistämistukien lähes nollatason vaikutuksesta vakinaisen työn hankkimiseen saa Anu Tiilikaisen pohdittavaksi.

”Meidän hallituksessa istuu **Jorma Soini** ja hän sanoi mielestäni hyvin osuvasti, että tuilla on luotu pysyvät työmarkkinat vaihtuville ihmisille. Tällaista puoltahan työllistämistuet ja yhdistelmätuet ovat jossain määrin tukeneet aivan loistavasti. Kolmannella sektorilla ongelma on se, että siellä on hyvin paljon töitä, jotka koskevat lähimmäisen hyvinvointia ja on sen vuoksi erittäin vas-

tuullista. Näkisin, että sellaiset puolen viiva vuoden työllistämiset ihmisten kierrätysjärjestelmänä paneutumista vaativissa työtehtävissä ei palvele ketään.”

”Ymmärrän sen, jos joku menee harjoittelemaan jonkin puoleksi vuodeksi, mutta jos todella halutaan saada vaikutuksia työssä ja ihmisen kehittämisessä, niin mielestäni pitäisi lähteä pyrkimään työpaikkojen pysyvyyteen. Ei voida tarjota hyvää palvelua kenellekään, ellei palkata työhönsä pidemmäksi ajaksi sitoutuvia ja työtehtäviin perehtyviä työntekijöitä”, projektipäällikkö Anu Tiilikainen arvioi.

Tämän vuoksi hän on miettinyt paljon sitä, miksi tukityöllistämiskäytännöstä näyttää tulleen pysyvä ilmiö työmarkkinoille.

”Jos samalla todetaan, että samalla menee taloudellisesti hyvin, niin mikä on se motiivi, että pyöritetään vuodesta toiseen lyhytaikaisten tukityöllistettyjen piiriä. Kyllä se koettelee työntekijän motiivia, jos alun perin on tiedossa, että lyhytkestoisesta tukijakson jälkeen jatkoitaita ei ole enää tarjolla. Tämä ei tunnu kovin kannustavalta, sillä tiedän, että ihmisillä on halu tehdä töitä pysyvästi.

Antenni-toimistossa tätä ei jätetty vain korulauseeksi, vaan alun perin vain lyhytaikaiseksi palkattu projektisihteeri päätettiin palkata koko projektin loppuajaksi. Tällöin työnantaja tunnustaa työntekijänsä työn arvon käytännössä.

Antennirahoituksesta tukea saaneet sosiaaliset hankkeet voidaan jakaa kolmeen ryhmään: lyhytkestoisiin aktivointihankkeisiin, työttömiä työllistäviin aktivointihankkeisiin sekä järjestössä jo toimivien työntekijöiden työllistämistä tukeviin hankkeisiin. EU-rahamme eli LSC-tuen lisäksi hankkeisiin on saatu työllistämiseen tarkoitettua rahoitusta ja muita tukia, kuten kaupungin aluekehittämistä, seurakunnan tukia ym.

Yhdistys etsii kuumaisesti uusia puolimatkatkoteja

● Jyväskylän Katulähetys kirjasi viime vuoden toimintakertomukseen tavoitteekseen saada kaksi uutta puolimatkatkotea lähivuosien aikana.

Tarve on kova, mutta ainakaan vielä ei ongelmaan ole löytynyt ratkaisua. Säynätsalon Lehtisaaren vanhasta kaupasta yhdistys on jättänyt perikunnalle ostotarjouksen; perikunta on kaupannut rakennusta kuvallisella ilmoituksella alueen lehdissä hintaan 560 000 markkaa. Toiminnanjohtaja Erkki Arvajan mukaan mihinkään hintaralliin ei lähdetä mukaan: selvä tarjous on tehty ja pallo on nyt kokonaan perikunnan hallussa.

Myös Köhniöntie kahden kiinteistöstä käytiin syksyllä keskusteluja. Talossa tekee päihdetyötä vuokralaisena Jyväskylän Kaupunkiseurakunta, jonka diakoni Juha Lappi istuu myös Katulähetyskeskuksen hallituksessa.

”Yhdessä keskustelimme siitä, että tarvittaessa pyrkisimme vaikka yhdessä varmistamaan sen, että kiinteistössä tehtäisiin jatkossakin päihdetyötä. Marraskuussa valtion edustajien kanssa päästiin kuitenkin neuvotteluissa sen verran hyvään jatkovuokrasopimukseen, että talo säilyy yksin Kaupunkiseurakunnan hallinnassa”, Lappi kuittaa Köhniöntie kahden kohtalon.

Kaupunkiseurakunta vuokrasi kiinteistön aikoinaan kriminaalihuoltoyhdistykseltä, joka viime elokuussa muuttui Kriminaalihuoltolaitokseksi. Vuoden vaihteessa kiinteistön ottaa hallintaansa valtion omistama Senaattikiinteistö. Isännän vaihtuessa oli uhkana, että vuokraan tulisi reilu korotus. Niin ei kuitenkaan tapahtunut, joten pallottelu talosta on tältä erää päättynyt.

Uusien asumisyksikköjen etsintä näin ollen jatkuu, sillä Jyväskylän Katulähetys on ottanut ehdottomaksi tavoitteekseen taata jokaiselle jyväskyläläiselle päihdeongelmalliselle katto pään päälle. Ensimmäinen paikka monelle on juovia alkoholisteja syliinsä sulkeva, Kankitie 11 sijaitseva, Ensiaskeleita. Tästä sylistä voi

Köhniöntie 2:n kiinteistö jatkaa lähes entisessä tehtävässään, sillä se toimii tänään vielä kaupunkiseurakunnan ylläpitämänä syrjäytyneiden asumisyksikkönä.

Säynätsalon Lehtisaaren vanha Mäki-Matin kauppa sijaitsee Jussintie yhdessä; talo on järven rannalla, joten kesäaikaan se olisi mitä ihanteellisen puolimatkatkodin sijaintipaikka. Perikunta on saanut kiinteistöstä yhdistykseltä ostotarjouksen.

sitten siirtyä asumaan pähteettömiin yksiköihin eli puolimatkatkoteihin. Tulijoita on niin paljon, että tavoitteesta kiinnipitäminen merkitsee lähivuosien aikana kahden uuden, 10-12-paikkaisen puolimatkatkodin ostamista tai rakentamista.

Yhdistyksellä on tällä hetkellä neljä puolimatkatkotea, Kalliomäki, Myllyjärvi, Nurmela ja Etappi. Tämä neliapila ei riitä, vaan uusia terälehtiä tarvitaan: puolimatkatkodeissa on viimeisen puolen vuoden aikana ollut jatkuvasti 5-6 henkilön jono. Halukkaita tulijoita olisi niin

asunnottomissa kuin laitospaikoillakin olijoissa. Hankkeilla alkaa olla pikku hiljaa kiire, sillä kaksi uutta puolimatkatkotea ovat vähintään se, mitä jatkossa tarvitaan. Tämäkään ei siis välttämättä riitä.

Rakentamisen mallia näyttää ensi keväänä Myllyjärvi, jonka parakit tullaan siirtämään muualle ja tilalle pystytetään uusi, modernein yksiköin varustettu puolimatkatkoti. Asuttamistarvetta tämä ei kuitenkaan helpota, sillä uuden rakennuksen myötä paikkaluku ei lisäänty.

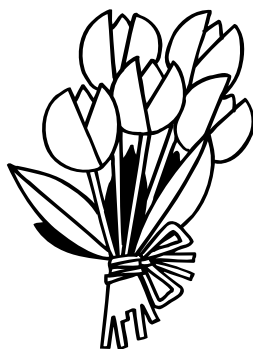
Läheinen sukulaiseni kuoli jokin vuosi sitten yli 90-vuotiaana. Hän oli jäänyt leskeksi joitakin vuosia aikaisemmin 59 vuotta kestäneen avioliiton jälkeen. Kysellessäni aika ajoin häneltä kuulumisia sain aina vastaukseksi: "Toivoisin jo pääseväni täältä taivaan kotiin." Hän oli täysin valmis lähtemään ajasta iäisyyteen, kaipasi päästä viimeiseen kotiin, taivaan kirkkauteen.

Lokakuussa vietimme valtakunnallista asunnottomien yötä. Liian monella on vain satunnaisia yöpymispaikkoja; ei omaa asuntoa, ei paikkaa, jonka kokisi omaksi kodiksi. "Luukku, kolhoosi, laitos, kämpä, majapaikka, päämaja, petipaikka" - ilmaisia, joihin sisältyy väliaikaisuuden tuntua, vailla kiinnittymistä. Kunnan vuokratalon saunallinen yksio ei kuitenkaan takaa kodin tunnetta. Lukusuasunto nahkasohvineen, arvotauluneen ja baarikaappeineen järven rannalla voi olla vain majapaikan veroinen. Oma avain, "oma lupa", katto, seinät, huonekalut luovat toki edellytyksiä, mutta missä olen kotona?

Olipa ihminen perheellinen tai yksin-eläjä, aineellisesti köyhä tai rikas, terve tai sairas - kysymys on yhteinen. Huokuuko riipaiseva yksinäisyys vastaan, kun avaan asuntoni oven? "Ei siellä pysty olemaan, kun seinät kaatuvat päälle. On lähdeittävä jonnekin pyörimään ihmisten ilmoille", kertoi eräs nainen kokemuksistaan. "Entinen koti on muuttunut ei-kenenkään maaksi, kun puoliso lähti." "Siellä on koti, missä sänky", totesi eräs mies yks'kantaan.

Toinen asukas taas koki koko puolimatkankodin ihmisineen, eläimineen, yhteisine toimintoineen kokonaisuutena omana kotinaan, jonne hän tunsu kuuluvansa olennaisena osana. Joku kolmas piti kotinaan sen ikioman huoneen, jossa sai olla rauhassa yksityisesti. Mikä siis tekee asunnosta kodin, jossa viihdyn itseni tai toisten, läheisten kanssa?

Päiväkoti, lastenkoti, nuorisokoti, koulukoti, vankilan selli, hoitokoti, palvelukoti, vanhainkoti, dementia koti, puolimatkankoti..... Miten näissä toteutuu unelma omasta kodista? Mikä murentaa tai vahvistaa kodin ominaisuuksia?

Sanotaan, että lapsen koti on hänen vanhempiensa suhde, se turvallinen ilmapiiri, jonka pohjana on keskinäinen rakkaus.

Meidän kaikkien keskeisiin tarpeisiin, puolin ja toisin, kuuluu tulla huomatuksi, nähdyksi, saada hoivaa ja huolenpitoa tarvittaessa, kokea turvallisuutta aineellisesti sekä myös henkisesti tarvitsematta pelätä tulevaa tai olemassaolonsa puolesta. Olla turvassa itsensä kanssa on hyvin yksilöllinen, monimuotoinen ja syvä kokemus. Lupa kertoa ajatuksistaan, kokemuksistaan ja tunteistaan laidasta laitaa sekä vaikuttaa omaan elämäänsä ovat ihmisen perusoikeuksia. Jokainen meistä kaipaa tulla kuulluksi ja sen myötä ymmärretyksi. Valitettavasti usein ohitamme toisemme, kuulematta todella edes lähimpiämme.

Hyväksynnän, rakkauden ja hellyyden saaminen itselle, sellaisena kuin on, huutaa täyttymystään meissä. Samaa huutaa kansakulkijani, lähimmäiseni. "Rakasta minut terveeksi" on pinnan alla harras toive.

Onko oltava "terve", "ehytnyt" ennenkuin voi pysähtyä, välittää - rakastaa toista palelevaa? Voiko, osaako toivoton rohkaista, lohduttaa toista toivotonta? Kelpaako rikkinäinen rakkaus? Odotanko välittämistä punaisessa paketissa, mutta en ota sitä vastaan sinisen kääron muodossa? Onko rakkaani onneni väline, tarpeitteni täyttävä, minua varten vai etupäässä onneni kohde? Vuorovaikutus on sen mukaista ja vaikuttaa keskinäisten tarpeiden täyttymiseen ja vaille jäämiseen. Kaksi appelsiinin puolikasta täydentää toisiaan, ainakin oman aikansa. Kaksi kokonaista

appelsiinia on kuitenkin yhdessä enemmän.

Itsensä kanssa toimeen tuleminen lauttaa viihtymään yksin ollen, lähimmän lähimmäisen, oman minän, kanssa. Valitettavan usein olen itseni pahin vihollinen. Vihaan, inhoan, häpeän, syytän itseäni. Hylkään itseni ja usein samalla toisetkin. Kun osaa olla itsensä kanssa kohtuullisesti sovussa, osaa olla enemmän ihmisiksi toisen kanssa. Psalmin 139 sanoin: "Sinä olet luonut minut sisintäni myöten, äitini kohdussa olet minut punonut. Minä olen ihme, suuri ihme, ja kiitän sinua siitä. Ihmeellisiä ovat sinun tekosi, minä tiedän sen." Kuinka moni meistä voi täysin sydämin tähän yhtyä? Tunnustan momentti epäileväni omaa "ihmeenä olemistani". Tahdon kuitenkin luottaa Isän vakuutukseen

.Voisinko sittenkin kohdella itseäni lempeämmin, kuin ystävää? Jos ihminen ei koe juurikaan mitään samanlaisuutta, yhteenkuuluvuutta toisten ihmisten kanssa, tämä johtaa voimakkaaseen poikkeavuuden tunteeseen, joka erottaa sisäisesti toisista sekä luo ulkopuolisuutta ja yksinäisyyttä. Tätä voisi kutsua syväksi kodittomuudeksi. "Istun vieressäsi, tai nukumme samassa sängyssä, mutta en koe mitään yhteyttä." Kolmiyhteys, suhde Luojaan, minuun ja sinuun, luo aitoa yhteyden tunnetta, arjen rosoisuuden keskellä. Minulla on paikkani, niin myös sinulla. Kolmas, eli Luojamme on tässä läsnä kanssamme ja saa aikaan uutta. Koen olevani kotona olemassaoloani arvostan vaillinaisuudestani huolimatta.. Perimmäinen turvani on Isän luona, eikä minussa tai sinussa tai muissa olosuhteissa.

"Syvä rakkaus syntyy sillä hetkellä, kun näemme toinen toisemme haavoituvuuden ja olemme toisillemme armollisia. Kun näemme toistemme kasvot ja otamme kasvot vastaan, toinen ihminen ilmestyy meille ohikiitävän tuokion ajaksi ja koskettaa sisintämme. Ilman tätä vierailua ja vieraanvaraisuutta ei ole rakkautta. Oikeassa rakkaudessa tunnustamme toisen erilaisuuden, emmekä pidä sitä ahdistavana." (Emmanuel Levinas).

Seitsemän lähti koulun penkille

● Jyväskylän Katulähetysten työntekijöiden ja työllistettyjen ammattitaito kohentuu entisestään, sillä seitsemän katulähetysläistä opiskelee parhaillaan joko päihdetyön ammattitutkintoa tai oppisopimuksella lähiohjaajaksi.

Yhdistys on ottanut tällaisen oppimishalukkuuden iloiten vastaan ja joutunut työntekijöiden työajoissa niin, että aikuiskoulutuskeskuksen pulpeteissa on ollut mahdollista istua.

Kankitien päihdetyöntekijä **Timo Hakala** mietti koulutukseen lähtemistä jo syksyllä, mutta silloinen tilanne vipparina oli torpedoida koko hankkeen.

”Pääsin sitten Veikko Wahlbergin tilalle päihdetyöhön ja vastaava työntekijä **Ville-Veikko Lampinen** vielä ehdotti koulutukseen lähtemistä. Olen kokenut opiskelun erittäin positiiviseksi, sillä siellä pohdiskellaan päihdetyötä oikein ajatuksen kanssa. Olen tullut näihin hommiin pystymetsästä, mutta nyt alkavat työntekijän velvollisuudet ja asiakkaiden oikeudet hahmotua”, Timo vuodatti kehuja. Eikä mies kiellä sitäkään, että hän ei laittaisi pahakseen, mikäli hänet jatkossa valittaisiin vakinaiseksi Kankitien työntekijäksi.

Sirpa Ahlholm toimii päihdetyössä Myllyjärven puolimatkatkannokissa.

”Olin ammatiltani tarjoilija, mutta menetin työkykyni vakavassa auto-onnettomuudessa. En saanut kuitenkaan eläkepapereita, joten Kela maksaa nyt tämän uudelleen kouluttautumisen. Vakavasti olen ajatellut, että haluaisin ryhtyä Kaulähetysten työntekijäksi, sillä olen kokenut tämän alan aivan omakseen; johtuuko se sitten siitä, että tarjoilijana kohtasin paljon myös alkoholisteja. Koko ajan opin nyt uutta ja mielenkiintoista. Kirjallisia tehtäviä joudun välillä kovasti tankkaamaan, mutta vaikka kaikkea ei nopeasti hoksaa, niin eteenpäin mennään”, hän kertoo.

Päihdetyön ammattitutkinto on sikäläkin tärkeä, että odotettavissa on lainmuutos, joka avaisi tulevaisuudessa vakinaisen viran vain ammattitutkinnon suorittaneille päihdetyöntekijöille. Innostusta opiskeluun on lisännyt myös se, että aikuisopiskelussa pätevyys osoitetaan ns. näyttötutkinnoissa eikä kirjallisissa tenteissä. Kokemuksella on tällai-

Timo Hakala, Raimo Oksa ja Sirpa Ahlholm aikuiskoulutuskeskuksen pulpeteissa.

ssa näytössä hyötyä. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että osaaminen voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Koulutus on rakennettu niin, ettei itse opinahjossa ole pakko viettää aikaansa. Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei nimittäin muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakoitavia ehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erillisen valmistavan koulutuksen yhteydessä. Katulähetysten väellä tällä järjestelmällä on ollut ratkaisevan suuri merkitys. Opiskelija on saanut itse vapaasti päättää, kumpi missäkin tilanteessa on tärkeämpää: tarvitaanko minua tänään enemmän työpaikalla vai onko tänään sopiva tilaisuus syventyä päihdetyön opiskeluun.

Vuoden opiskeluperiodi

Opiskelu jaksottuu niin, että välillä on kontaktiopetusta ja välillä ”kotona” suoritettavia etätehtäviä. Etätehtävävaikeuksilla Katulähetysten työntekijät ovat voineet suorittaa tehtävänsä omalla työpaikallaan. Ensi vuoden puolella tulevat lisäksi ns. työssä oppimisjaksot. Myös näiden jaksojen suhteen aikuiskoulutuskeskus on tullut hyvin vastaan. Katulähetysten opiskelijat saavat suorittaa ensi vuoden alkuun sijoittuvan puolen toista kuukauden työssä oppimisjakson omalla työpaikallaan. Ensi vuoden loppuun ajoittuva runsaan kuukauden mit-

tainen toinen työssä oppiminen tulee kuitenkin tapahtua jossain toisessa yksikössä, jotta päihdetyön kokemusta kertyisi riittävän monipuolisesti.

Koulutus ei keskity siihen, miten päihderiippuvuus lopulta saadaan katkaistua, mutta se antaa tukevaa tietoa siitä, mitä toipumisen prosessissa lopultakin tapahtuu. Hyväksytyt todistuksen vuoden opiskelun jälkeen saaneen on tunnistettava päihdeongelman kuntoutumisen tukemisen kokonaistilanne ja hänen on kyettävä laatimaan realistinen ja ihmisen elämäntilanteen kannalta relevantti toimintasuunnitelma, joka edistää päihdeongelman hoito- ja kuntoutumistavoitteita.

Koulutukseen haettaessa hakijoilla oli vielä valittavanaan ns. kristillinen osio, mutta osioiksi ovat nousseet päihdetyön psykososiaalinen lähestymistapa ja itsenäinen ammatinharjoittaminen. Vakuumukselliset kristityt odottavat nyt varmaan paljon siitä tutkinnon osasta, josta tutkinnon vaatimuksissa todetaan: ”Päihdetyöntekijän on osattava tarvittaessa järjestää uskonnollinen hartaus- ja sielunhoitopalvelu asiakkaalleen tai ohjata asiakas saamaan näin palveluja. Tätä varten opiskelijan tulisi tutustua jonkin paikallisen seurakunnan palveluihin ja osata ohjata asiakas yhteistyössä seurakunnan kanssa saamaan hengellistä apua Jumalalta. Kun Jyväskylän Katulähetyksestä on usein sanottu, että siinä on kristillinen viitekehys, niin tässä vaiheessa uskovat opiskelijat varmaan mielivät mennä suoraan taulun keskustaan kehysistä niin kovin paljon piittaamatta!

Kuoleman porteilta elämän tielle

Artturi Anttila (46) on nykyään rauhallinen ja hieman hiljaisen oloinen mies. Hänet tunnetaan kuitenkin melkoisena vilperinä, joka helposti saa muutkin nauramaan. Jumala on pysäyttänyt miehen miettimään perimmäisiä asioita. ”Minulle on tullut varmuus siitä, että äsken edesmennyt avopuolisoni **Tiina** on päässyt perille Taivaaseen. Eräs henkilö sai tätä koskevan näyn, jonka hän minulle välitti. Kaipaus on mahdollottoman iso moniin äsken kuolleisiin läheisiini, mutta toisaalta usko Jeesukseen rauhoittaa minua. Rukouksiini on vastattu, olen saanut terveyttä enemmän ja sydämessäni on tietoisuus ikuisesta elämästä minunkin kohdallani”, Artturi kuvailee elämänsä nykypäivää.

Artturilla on ollut kyselyä Jumalan puoleen aika ajoittain, mutta vasta vakavat kuolemantapaukset pysäyttivät miehen lopullisesti ahtaantuneen portin eteen tekemään tiliä elämästä Pyhän Jumalan kanssa. Artturi asui Katulähetysten Kankitien yksiossa yhdessä pitkäaikaisen elämäkumppaninsa Tiina Aallon kanssa, kun Tiina kutsuttiin ajasta ikuisuuteen alkoholimyrkytyksen seurauksena. Veli kuoli marraskuun puolivälissä ja lankomies menehtyi sydänkohtaukseen elokuussa.

Tiinan äkillinen poismeno on ollut luonnollisesti kaikkein raskainta. Tiina Aalto oli ollut nuoruudessaan uskova, joka teki nuorisotyötä vetäen kerhoja, pyhäkouluja ja rippikoulu-leirejä. Artturi uskoo, että Jumalan silloin antama usko kantoi myös kuoleman rajan yli.

”Tiina ei koskaan luopunut uskosta, eikä hän hyväksynyt minkäänlaista Jumalan pilkkaa. Huolimatta alkoholiongelmastaan Tiina rukoili itsensä ja lastensa puolesta. Keskustelimme yhdessäkin aika lailla uskonasioista, mutta jostain syystä minulla asia vain ei ottanut tuulta purjeisiin. Tiinan kuoltua olin masentuneena kotona, kun Arposuon Pekka soitti ja kutsui minut huilailemaan luokseen. Pekan kanssa puhuttiin Jumalasta ja lähdettiin hengellisiin kokouksiin. Yhdessä kokouksessa koin sisälläni Jumalan kutsun, ja tuli sellainen tuntu, että tästä ei ole eteenpäin muuta kuin Jumalan viitoittama tie. Sen jälkeen olen jatkuvasti rukoillut, että Jeesus jatkaisi työtään minussa ja voisin omalta osaltani viestittää muillekin pelastuksen tiestä”, Artturi muistelee uskoon tulemistaan.

Hän tuli Jumalan luokse vasta ns. kovan käden kautta. Artturi Anttila ehti asua Kankitiellä kaksi ja puoli vuotta muiden päihdeongelmaisten kanssa; miksi elämän tie ei kelpaa, ennen kuin tapahtuu jotain järjestyttävää?

”Ihminen on sellainen, että koko ajan se pyrkii vain selviämään itse ja luottamaan omiin voimiinsa. Meikin säästimme Tiinan kanssa rahaa, että voitaisiin muuttaa muualle Kankitieltä; sitten taas ratkettiin juomaan, eivätkä omat voimat riittäneet. Jatkuvista retkahtamisista huolimatta, ihminen ei tunnusta omaa heikkouttaan, vaan hokee vain, että kyllä minä vielä näytän. Kankitiellä on Jumalasta kyseleviä, että sitten myös sydämeltään paatuneita. Näyttää siltä, että jotkut ovat välillä uskovia ja välillä eletään taas huumeissa ja viinan kanssa. He eivät ole oppineet tuntemaan Jeesuksen voimaa niin, että Häneen turvauduttaisiin aina silloin, kun omat voimat eivät enää riitä. Saatanan houkutusten keskellä olisi vain lisättävä rukousta. Vaikka he lankeavat, heidän sydämessään voi olla

Artturi Anttila jätti Kankitien ja lähti elämän tielle

koko ajan usko Jeesuksen armoon”, Artturi pohtii.

Jutuntekohetkellä marraskuussa Artturi asui Katulähetysten puheenjohtaja Pekka Arposuon luona.

”Toivon voivani aluksi vahvistua uskossa, ja siten pikku hiljaa voisin alkaa katsella itselleni uutta kotia jostain. Nyt olen käynyt erilaisissa seurakuntien tilaisuuksissa ja muut uskovat ovat suhtautuneet todella positiivisesti ja olleet iloisia minun puolestani. Monella päihdeongelmaisella on hirveän suuria ennakkoluuloja uskovia kohtaan. Se on jonkinlaista katkeruutta, koska uskovat ovat kuitenkin sisäisesti iloisia ja tasapainoisia. Ei sille mitään voi, että usko vain paistaa ihmisestä läpi. Luulen, että pohjimmiltaan tällaiset katkerat ihmiset ovat myös kateellisia uskovalle, sillä kukapa ei haluaisi samanlaista rauhaa ja elämäntasapainoa itselleen”, Artturi Anttila vertailee hengen ja maailman tunnelmia keskenään.

Kankitiellä Artturi on ehtinyt poismuuttonsa jälkeen käydä useampaan otteeseen. Artturin uskoon tulon on suhtauduttu vaitonaisesti, muutamilta on tullut positiivista palautetta. Muutamat uskosta osattomat kaverit ovat soitelleet ja onnitelleet uudelta elämästä.

”Tällaiset onnittelet osoittavat, että moni haluaisi muutoksen elämään ja kokea uuden elämän uskovaisena. Kunhan kypsyisin itse uskossa, niin eiköhän Jeesus johdata minua oikealla tavalla levittämään ilosanomaa pelastavasta armosta. Tietysti lähellä sydäntäni ovat päihdeongelmaiset ja kaikki nuoret. Nuorisoa moititaan paljon, mutta minulle nuoret ovat olleet usein ystävällisiä ja auttavaisia. Nykyelämä ajaa ihmisen jo varhain lujille, enkä haluaisi, että ihminen jo nuorena alkaa pilata elämänsä alkoholilla ja huumeilla”, Artturi Anttila sanoo.

Artturi Anttila väärinkäytti alkoholia viitisentoista vuotta. Tänäpäin hän kokee olevansa vapaa päihteistä ja saman kokemuksen hän haluaa välittää muillekin päihteistä riippuvaisille.

Puhuu perusturvan puolesta

● Jyväskylän sosiaali- ja terveysjohtaja Sakari Möttönen on tuli Jyväskylän virkaansa vuoden -95 kesällä, jolloin maassamme elettiin laman kourissa. ”Kyllä se maattamme ravisutti, mutta hyvinvointiyhteiskunta osoitti mielestäni silloin myös voimansa ja sopeutumiskykynsä, että niistä ajoista sentään niinkin hyvin selvittiin”, Möttönen sanoo; niistä ajoistako lienee mies läksynsä oppinut, kun hän edelleen puhuu kansalaisten laajan perusturvan puolesta.

Hän katsoo päihdeongelmaakin yhtenä osana monikerroksisessa ongelma-
vyyhdyssä. Työttömyys, eriarvoisuus, mielenterveysongelmat, sosiaalinen rajoittuneisuus, vaikeat perhesuhteet ja monet muut tilanteet muodostavat oman kudoksensa kokonaisuudessa.

Jyväskylän Seudun Päihdepalvelusäätiötä ollaan perustamassa. Siihenkö nyt laitetaan kaikki toivo, että kudelmaa saataisiin edes jonkin verran purettua?

”Ei se varmaan ongelmia poista. Sen sijaan se luo edellytyksiä, että saamme yhdenmukaista ja voimia kokoavaa päihdepolitiikkaa tälle seudulle. Siitä saisi tulla sellainen foorumi, joka mahdollistaisi eri tahojen yhteisen vuoropuhelun ja näin voitaisiin sopia painotuksista ja siitä, miten palveluja kehitetään mahdollisimman pätevien asiantuntijoiden avulla”, Möttönen arvioi tulevan säätiön roolia.

Sosiaalinen verkosto elää aina asiakaidensa mukaisesti tietyissä vaikeuksissa etsiessään tehokasta auttamistapaa.

”Mielellämme toki näkisimme, että meillä olisi nykyistä selvästi paremmat resurssit toimia. Sellaisessa moniammatillisessa lähestymistavassa on myös varsin paljon kehitettävää. Yhteiskunta muuttuu hyvin nopeasti ja siinä on työ-
sarkaa jatkuvasti, että pystymme muuttuvissa olosuhteissa aina uusiin haasteisiin vastaamaan”, Sakari Möttönen toteaa.

Sosiaali- ja terveysjohtaja Sakari Möttönen puhuu perusturvallisuuden puolesta.

Kolmas sektori, johon Jyväskylän Katulähetys ry:kin kuuluu, on Möttönelle tuttu yhteistyökumppani.

”Meillä on siinä suhteessa erittäin hyvä ja toimiva työnjako, että asumispalvelut ostetaan pääasiassa kolmannelta sektorilta ja sosiaalipuolen peruspalvelut ovat sitten yhteiskunnan hallinnassa. Katulähetys on toiminut asumispalveluja tuottaessaan esimerkillisellä tavalla ja se on pystynyt joustavasti myös luomaan tarpeen mukaan uusia toimintamuotoja ja hankkeita. Merkittävää on myös se, että Katulähetys on pystynyt työllistämään monia huonossa työmarkkina-asemassa olevaa henkilöstöä Jyväskylän seudulla. Ilman muuta me arvostamme sitä, mitä Katulähetys tekee”, Möttönen antaa ruusuja.

Katulähetys taistelee etupäässä päihderiippuvaisten puolesta. Viisasten ki-
veä päihderiippuvuuden hoitoon on

Möttöseltä mahdotonta saada. Mies taju-
jaa taudin syiden monenkirjavaksi, joten yhtä ainoaa rohtoa tähän tautiin ei voikaan löytää.

”Päihderiippuvuus on monitahoinen ongelma. Jos joku tietäisi, mistä se johtuu, niin ongelma olisi myös ratkaistu. Jos ihmisellä on jalka poikki, niin tiedetään, miten se saadaan kuntoon ja henkilö taas omille jaloilleen. Päihderiippuvuus on sitä vastoin ns. ilkeä ongelma, jonka syyt ja seuraukset ovat monisyinen kimppe. Asiaa on näin ollen lähestyttävä erilaisista näkökulmista, sillä päihderiippuvuus on vahvasti kiinnittynyt moniin sosiaalisiin ongelmiin, mutta se on myös lääketieteellinen ongelma. Monet psyykkiset ja fyysiset syyt ovat näin ollen myös mukana. Valitettavasti päihderiippuvuus kuuluu niihin yhteiskunnallisiin ongelmiin, joista tuskin

jatkuu sivulla 11

Siunattua Vapahtajamme syntymäjuhlaa!

Niillä, joilla on Internet-liittymällä varustettu tietokone tai jotka saavat sellaisen jouluksi, on mahdollisuus tutustua Jyväskylän Katulähetys ry:n monipuolisiin sivustoihin osoitteessa ”www.jyvaskylankatulahetys.fi”. Alla olevat kuvat teksteineen löydät, kun napautat hiirellä ”Yhteydet” ja sen jälkeen ”hallitus” Jos haluat nähdä, millaisia työntekijöitä meillä on, valitse ”työntekijät”.

Alla on ensimmäisenä yhdistyksemme Internetissä oleva avaussivu. Toiminnanjohtajastamme sekä hallituksestamme Internetissä olevien kuviemme kautta toivotamme jokainen erikseen ja yhdessä ”Vapautetut” -lehden lukijoille ja kaikille katulähetystyöhön tavalla tai toiselle sydämensä menettäneille riemullista ja siunattua, Vapahtajamme ja Herramme, Jeesuksen Kristuksen syntymäjuhlaa!

päästään koskaan eroon”, Möttönen tarjoaa anamneesia eli taudinmäärittystä.

Jos Möttöselä annettaisiin kaikki valta vaikuttaa päihderiippuvuuteen, hän alkaisi takoa, kuinka muuten, entistä vankempaa kivijalkaa eli ihmisten perusturvallisuutta. Tällaisen nimiinhän Möttönen selvästi vannoo.

”Asunnottomuuteen, työttömyyteen, sosiaaliseen eriarvoisuuteen, koulutukselliseen tasa-arvoisuuteen minä tarttuisin. Näillä alueilla syntyneet vajuukset synnyttävät päihderiippuvuutta tai sitten ne pahentavat sitä. Ennaltaehkäisyyn emme kuitenkaan voi pelkästään keskittyä, sillä jo olemassa oleville päihdeongelmallisille on luotava riittävästi palveluja mahdollisimman inhimilliseen elämään.

Mutta miten jaksaa sosiaali- ja terveystyöntekijä itse?

Sosiaalipuolen työpaineet tunnetaan ja työntekijäpuolella paletaan loppuun niin, että raatoja on paljon tiepuolella.

”Kuka tällaiseen virkaan hakeutuu, tietää kyllä, että tehtävä on vaativa. Sen sijaan minä pelkään sitä, riittävätkö resurssit sosiaalipuolella, jos tulevaisuudessa vanhusten määrä voimakkaasti lisääntyy ja työttömyyskäyrät nousevat taas pystyyn”, Möttönen heittää ja lopettaa pohdinnat hänen omista voimavaroistaan. Minkäs sille teet, mies on tottunut ajattelemaan niin paljon muiden ihmisten murheita ja huolia.

Hallitus 2001

Puheenjohtaja

Pekka Arposuo

Yrittäjä

Huoltokuja 3, 40800 Vaajakoski

Puh. 014-645 411, 0400-849 710

Fax. 014-645 422

pekka.arposuo@jyvaskylankatulahetys.fi

Varapuheenjohtaja

Keijo Kohonen

Paloesimies evp.

Pohjanaho 6 A 3, 40520 Jyväskylä

Puh. 014-283 471, 0400-647 974

keijo.kohonen@luukku.com

Jäsen

Mika Florin

Projektityöntekijä

Kypärätie 31-33 A7, 40630

Jyväskylä

Puh. 040-551 6153

Jäsen

Jarmo Hakkarainen

Toiminnanjohtaja

Haukkalantie 2, 40740 Jyväskylä

puh. 0400-649 606

fax. 040-1649 606

jarmo.hakkarainen@pp2.inet.fi

http://www.pysakki.com

Jäsen

Jaakko Koivunen

Yrittäjä/toimitusjohtaja

Kangastie 352

41210 Jokihaara

puh. 014-814 214, 0400-343 377

fax. 014-814 230

kslaatu@saunalahti.fi

Jäsen

Juha Lappi

Diakoni

puh. 0505234130

Jäsen

Veijo Niinilampi

Eläkeläinen

42800 Haapamäki

puh/fax. 014-732 136, 0400-545

769

veijo.niinilampi@nic.fi

Naisten kristillisen hoitokodin perustaminen RAY:n käsissä

Nurmelan rauhoittava sijainti Vesankajärven rannalla on suuri plussa hoitokotisuunnitelmia ajatellen. Aika näyttää, herääkö Nurmela talviunestaan uudenlaiseen elämään hoitokotiluokituksessa?

● Jyväskylän Katulähetys ry:n hallitus päätti torstaina, 16.8, pitämässään kokouksessa ryhtyä toimiin päihdeongelmaisten naisten kristillisen hoitokodin perustamiseksi.

Vahvin ehdokas on tällä hetkellä puolimatkatoina toimiva Nurmela, jonka muuttamiseksi hoitokodiksi on anottu Raha-automaattiyhdistykseltä investointi- ja perustamisrahaa. Alustavaa päätöstä odotetaan jo tämän kuun aikana, mutta ministeriö vahvistaa päätöksen vasta ensi vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana.

Jos hanke etenee suotuisissa tuulissa, niin Nurmela palaisi omille juurilleen, sillä talo on aikaisemmin toiminut miesten hoitokotina. Muutos merkitsisi samalla myös sitä, että yhdistys joutuisi kiirehtimään myös uusien puolimatkatontien hankkimisessa, jotta asuttamisveloitteet voidaan täyttää.

Hallituksen kokouksen pöytäkirjan kahdeksannessa pykälässä asia on kirjattu seuraavasti: ”Naisten hoitokotihanketta päätettiin jatkaa siten, että seuraavassa kokouksessa käsitellään toimintabudjetti ja Nurmelan mahdolliset muutostyöt”.

Hanke on kuitenkin jäänyt RAY:n

herrojen haltuun, sillä haettuaan syyskuun lopussa raha-avusta yhdistys ei voi toistaiseksi muuta kuin odottaa.

Käytännössä hoitokotiluokitus merkitsee sen verran pakollisia muutostöitä, ettei hanketta viedä eteenpäin ilman RAY:n myönteistä tukipäätöstä. Koska ministeriön lopullista kantaa saadaan odottaa aina maaliskuulle saakka, niin naisten hoitokoti pääsisi aloittamaan toimintansa parhaimmalla tapauksella aikaisintaan ensi vuoden keväällä.

Naisten hoitokotia tarvitaan jyvässeudulle

Ajatus naisten kristillisen hoitokodin perustaminen ei tullut suurena yllätyksenä. Yhdistyksen viime vuoden toimintakertomuksen johdannossa todetaan: ”Tulevaisuuden näkymä on se, että jyvässeudulla tullaan tarvitsemaan vähintään kaksi 10-12 –paikkaista puolimatkatontia sekä naisten hoitokoti” Uusien puolimatkatontien saamista on nyt kiirehdittävä, sillä erityisesti Jyväskylän kaupungin ja Jyväskylän maalaiskunnan kanssa solmitut ostopalvelusopimukset merkitsevät sitä, että Katulähetysten on pystyttävä asuttamaan vuosittain sovittu määrä kaupungin ja maalaiskunnan päihdeongelmaisia.

Jos Nurmela siirtyisi hoitokotityöhön, niin uuden puolimatkatontin tarve olisi välitön.

Naisten hoitokodin perustaminen lisäisi sitä kokonaisvaltaisuutta, mihin yhdistys päihdetyössään määrätietoisesti tähtää. Kankitiellä sijaitsevaan Ensiaskeleeseen otetaan sisälle kaikki asiakkaat. Käynnissä olevan askelma-projektin mukaisesti seuraava askel voi olla jokin puolimatkatontti, jossa voidaan asua päihdeettömästi riippumatta siitä haluako asukas raitistua tai onko hänellä siihen voimia. Tessio Backalla on hoitokotiluokitus ja siellä keskitytään miehiin ja erityisesti vankilataustaisiin. Naisten hoitokodin perustaminen toisi Tessio Backan rinnalle hyvän työparin.

Kokonaisvaltaisuuteen kehottaa myös 48. toimintavuottaan toimivan yhdistyksen toiminta-ajatuskin: ”Perustehtävänä on palvella ja auttaa kristilliseltä pohjalta lähimmäisiämme ehkäisevässä päihdetyössä, päihdehaittojen ja syrjäytymisen vähentämisessä sekä riippuvuuksista toipumisessa ja elämän eheytymissä. Kohderyhminä ovat alkoholit, sekakäyttäjät, narkomaanit sekä vankilasta vapautuvat”.

Kutsumme mukaan Teitä, jotka työskentelette tavalla tai toisella päihdeperheiden kanssa (kuntien, seurakuntien ja järjestöjen työntekijät sekä vapaaehtoiset)

Hynttyyt yhdessä – perheprojektin loppuseminaari

Tiistaina 5. helmikuuta 2002 klo 10.00 – 15.30

10.00 – 10.20 Kahvi ja ilmoittautuminen

20.20 Seminaarin avaus, Sininauhaliiton toiminnanjohtaja Jorma Niemelä

10.30 – 12.30 Hynttyyt yhdessä - projektin toimintamallien esittely, projektivastaava Helena Simula
- Koko perheen tukiasuminen vaihtoehtona huostaanotolle
- Päihdeperheiden perheleiriprosessi
Paneelikeskustelu, mukana projektin toimijoita ja ohjausryhmän jäseniä: Johtava sos.tt Ansa Leinonen Jyväskylän kaup., sos.tt Armas Laatinen Jyväskylän mlk, sos.tt Pirjo Nieminen Laukaa, perhetyöntekijä Marja Rantanen Jyväskylän Katulähetys, vastaava ohjaaja Lasse Kauppinen Väentupa ry, kriminaali- ja päihdetyöntekijä Juha Lappi Jkl kaup.srk, projektityöntekijä Martti Kortelainen Sininauhaliitto, toimitusjohtaja Jorma Soini Sininauhasäätiö, osastonjohtaja Eila Wikman Hgin Diak. perhekuntoutus

12.30 – 13.30 Ruokailu

13.30 - 14.00 Asiakkuusprosessin ristiriitaisuuksia perhetyössä
- Suunnittelija, YTM Virpi Dufva, YTY - Sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyöyhdistys ry

14.00 - 15.00 Päihdeperheiden vertaisryhmätoiminta – sukupolvien ketjun katkaiseminen
- Lapsi- ja perhekonsultti Annikka Taitto Imatralta

15.00 - 15.15 Lapsidiakonia – lapsen hädän näkeminen
- Apulaistoiminnanjohtaja Kati-Pupita Mattila, Sininauhaliitto

15.15 – 15.30 Yhteenveto ja seminaarin päättäminen

15.30 Päätöskahvit

Seminaaripaikka: Hotelli Priimus, Taulumäentie 45, Jyväskylä, puh. 014-4446111

Seminaarin hinta on 26 euroa (n. 150 mk), se sisältää 2 kahvia, lounaan sekä Hynttyyt yhdessä - perhetyön julkaisun.

Ilmoittautumiset 25.1.2002 mennessä Sininauhaliittoon Hannele Ruotsalo, 09-7260600.
Sähköposti keskustoimisto@sininauhaliitto.fi

Perheprojektin yhtenä tavoitteena on turvata lapselle perusturvallisuus ilman päihiteitä.

Vanhemmuuteen voima tukiasumisen perhetyöstä

Tukiasumista Takalaittomassa

Sininauhaliiton projekti Hynttyyt Yhdessä on tehnyt yhteistyötä Katulähteyksen Takalaittoman asumisyksikön kanssa vuodesta 1999 lähtien. Yhteistyössä on kehitetty tukiasumismallia päihdeperheille, jotka elävät huostaanottouhan varjossa. Vuoden 2001 tammikuusta lähtien kokopäiväisesti Katulähteyksen perhetyöntekijänä toiminut Marja Rantanen on ollut tässä kehittämistyössä mukana alusta alkaen.

Nyt Sininauhaliiton projekti on päättymässä, mutta Katulähteyksessä jatketaan perhetyötä kehitetyn mallin mukaisesti. Tukiasumisen ja perhetyön tarkoituksena on turvata vanhempien velvollisuus ja lapsen oikeus riittävään vanhemmuuteen. – Perheiden tilannetta tulisi tarkastella entistä enemmän lasten näkökulmasta, kertoo Marja Rantanen. Aikuisten vaikeissa elämäntilanteissa pienen lapsen mielipiteet ja tunteet jäävät helposti taka-alalle.

Perhetyö on yhteistyötä

Perhetyössä räätälöidään jokaiselle perheelle omanlainen tukiverkosto, joka kokoontuu kerran kuukaudessa. Verkosto, jonka jäseniä voivat olla esimerkiksi perhetyöntekijä, sosiaali-

työntekijät, tukihenkilöt, sukulaiset tai vaikkapa opettajat, sopii yhdessä erilaisista tukiasumisen säännöistä. Rakentavat säännöt tukevat perheen päihteettömyyttä ja lapsen turvallisuuden toteutumista.

Verkostopalaverien lisäksi vanhemmat voivat keskustella elämän iloista ja huolista perhetyöntekijän kanssa. Perhetyö onkin suurelta osin kuuntelemista, läsnäoloa ja vierellä kulkemista. Ratkaisuja vastoinkäymisiin etsitään yhdessä perhetyöntekijän, vanhempien ja verkoston kanssa. Vanhempien tukena toimii myös kaksi kertaa kuukaudessa kokoontuva vertaisryhmä, jossa keskustellaan tärkeistä perhe-elämään liittyvistä asioista.

– Nyt Takalaittoman tukiasumisessa on ollut mukana jo kuusi perhettä, kertoo Marja Rantanen. Tulokset ovat rohkaisevia, mutta on tärkeää kehittää työtä edelleen. Perhetyötä kehittämällä voidaan päihdeperheiden arkeen ja elämään tarjota yhä parempaa tukea. Ensi vuonna tukiasumisen piiriin pääseeikin jo entistä enemmän apua tarvitsevia, kun Myllyjärvelle rakennetaan lisää perheasuntoja.

Kaisa Haapakoski

● Sunnuntaina 18.11. vietettiin Kankitiellä Leijonien päivää, kun Lions Club Cygnaeus järjesti 11:n kerran vuosittaisen palvelupäivän Katulähetyksen ensiaskeleen porukalle.

Päivän aikana en alueella muihin törmännyt kuin aitoihin leijoniin, vaikka vain muutamalla oli Lions Clubin jäsenkortti taskussa. Senkin kaikki leijonamiehet myönsivät, ettei tässä maailmassa pärjää pelkästään leijonamielellä, vaan leijona on elämän haasteissa uhanalainen eläinlaji.

”Leijona on ainoa seurallinen kissaeläin ja se elää perhekunnittain”.

Muljulaakson nuotiopaikalta en tapaa ketään, eikä päärakennuksen märkäpuolen sängyissäkään vedetä sikeitä. Päiväkeskuksesta löytyy sentään muutama asukas, joita elämä ei ole paikoilleen pysähtynyt. Yksi hakee vuokrakämpää ja toinen näyttää Asuntopörssiä kertoen käyneensä eilen paikan päällä tutkimas- sa, josko myynnissä olisi hänelle sopivaa suntoa. Ihmettelen vähän rauhallista rinnakkaiseloa, mutta hymyilevät kaverukset väittävät yhteen ääneen, että usei- han täällä Kankitiellä porukassa leppoi- sasti rupatelleen katsellaan TV:tä ja lue- kellaan lehtiä.

”Kissaeläimet ovat salamyhkäisiä ja älykkäitä ja monet niistä elävät piilotte- vaa erakkoelämää”.

Kankitien asukas **Veijo Paukkunen** sanoo olevansa aito leijona, onhan hän syntynyt leinojan merkissä, elokuun 28. päivänä vuonna -45. Laumat ovat jää- neet taakse ja nykyään Veijo yrittää elellä omaa, rauhaisaa elämäänsä omassa yksiassään.

”Olen eronnut, mutta en karannut. Avioliitosta minulla on kaksi ja ulko- puolelta vielä yksi tytär lisää. Minä pär- jään täällä rehellisyydellä ja ystävällisyy- dellä. Voin sanoa koko porukan puolesta, että täällä ei ryyppätä salaa, eikä täällä ole mitään kaappijuoppoja. Herrat voi tees- kennellä juoppouttaa, mutta me olem- me aidosti sitä mitä me olemme. Nyt minä olen täällä, mutta minä olen käynyt Mikkelissä armeijan toisessa kuninkaa- lisessa kiväärikompaniassa”, mies tuo itsetietoisesti esille menneisyytensä hel- men. Läheltä on liipannut, että Veijo on ylipäättänsä leijona. Jos hän olisi syntynyt neljä päivää myöhässä, hän olisi äitinsä tavoin neitsyt.

”Se tässä nyt vielä puuttuisi”, mies Veijo tuhahtaa.

”Tutkijat luokittelevat kissaeläinten bei-

Leijonamieltä Kankitiellä

Sotilasmestari ja leijona Oskari Hälvä sai läksiäislahjaksi soppatykin, joten hän hämmentää itseoikeutettuna hernekeitto kattilaa. Muut leijonamiehet odottelevat päästäkseen saalinjaolle.

mon kahteen sukulaisryhmään. Toiseen kuuluvat pienet kissaeläimet ja toiseen isot kissapedot. Vaikka kissaeläinten koko vaihtelee, ne kuuluvat samaan beimoon”.

Ollaan miehissä yhtä porukkaa

Lions Clubin edustaja **Kari Korhonen** kertoo, että aikoinaan Kytökadulla laitettiin oikein telttakin pystyyn. Kai- kenlaisia turnajaisia köydenvetoineen on vuosien aikana järjestetty. Tällä kertaa keitetään soppatykissä hernekeittoa, pidetään tietokilpailut, leijona ja evp sotilasmestari **Oskari Hälvä** pitää pullakir- kossa hartaushetken, juodaan kahvit ja lopuksi syödään hernerokkaa. Yhtä porukkaa ollaan miehissä Korhosenkin mukaan.

”Joka paikassa on alkoholisteja, joten totta kai niitä voi Lions Clubissakin olla. Useimmilla klubilaisilla vain on keski- määräisesti paremmat tulot, joten asunto- ja elinolosuhteet voidaan pitää kau- emmin kunnossa. Olemme joskus vit- sailleet, että hyvä käydä tutustumassa Kankitiehen, jos joudumme joskus tän- ne muuttamaan. Mitenkään ylhäältä päin emme kuitenkaan näihin asukkaisiin suhtaudu, sillä emme ole mitenkään yhteiskunnan kermaa, vaan tavallisten toimihenkilöiden järjestö. Meissä on puuseppää, autonkuljettajaa, joskin

myös joku lääkäri”, sanoo Kari Korho- nen.

”Leijona pysäyttää kamppailevan gnun puremalla sitä henkitorveen ja kuristamalla sen. Leijonat ovat hyvin vahvoja eläimiä”.

Yhdistelmätuella Kankitien valvoja- na toimii **Jouko Nousiainen**. Kun hän vapaaehtoisesti päihdetyön paikan valit- si, niin tässäkin miehessä täytyy olla jotain leijonamaista.

”Lapsena asuin sotainvalidien talos- sa ja silloin jo opin ymmärtämään päih- deongelmaisia. Kyllä näiden kanssa pää- asiallisesti puhumalla pärjää. Tiettyä asen- nettahan tämä vaatii, sillä harvassa työs- sä niin paljon joka päivä keljuillaan kuin tässä. Vaaratilanteitakin syntyy ja työntekijöitä kyllä jatkuvasti uhataan”, Jouko kuvailee.

Lopulta näen hyökkäävän leijonan. Alueelle ilmestyy pari päivää sitten työn- tekijän kimppuun käynyt kaveri, jolla on porttikielto Kankitielle. Jouko Nousiainen ei aikaile, joko mies lähtee kehotuk- sesta kalppimaan tai sitten hän soittaa poliisille. Mies uhoilee ja kaivaa taskus- taan sotilaspassin, mutta se on heikkoa paperia näillä markkinoilla. Luonnon- suojealueella pidetään järjestystä, mutta hyökkäävä leijona ei sitä käsitä.

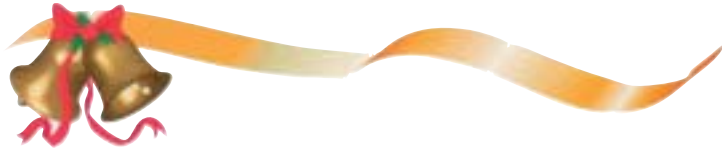
Lainaukset WSOY:n tänä vuonna jul- kaistusta kirjasta ”Isot kissaeläimet”.

**Kantakaa
toistenne
kuormia, ja niin
te täytätte
Kristuksen lain.
(Gal. 6:2)**

**Jyväskylän
Katulähetys ry**

**Kankitie 10
40320 Jyväskylä
0400-642442
www.jyvaskylan-
katulahetys.fi**

24.12. 16:00

Kaiken Kansan Joulujuhla

Helluntaiseurakunta, Siiontemppli
Puuro- ja kahvitarjoilu,
ohjelman jälkeen jaetaan ruokatavaraa tarvitseville.
Olet sydämellisesti tervetullut viettämään yhteistä
joulujuhlaa

◆ **Palveleva kirpputori** ◆ **Hinnat alkaen 10 mk/kg**
Kankitien EkoCenter **Avoinna Ma-Pe 9-17**

Meiltä löydät edullisesti:
- vaatteet, astiat, kirjat, huoneka-
lut, jne

**Meiltä myös luontoa säästävät
tekstiiliuusiotuotteet:**
- konepyyhkeet puhdistukseen,
uusiovanut verhoiluun ja askar-
teluun,
rakennuseristeet, öljynimeytys-
matot, jne

**Toiminnan tuotto menee
Jyvässeudun
asukkaiden auttamiseen**

EkoCenter

Kankitie 10
40320 Jyväskylä
puh: 014-3101609, 0400-
656613
www.jyvaskylankatulahetys.fi

◆ **EkoCenter—toimintaa** ◆
◆ **ihmisen ja luonnon hyväksi** ◆

Kotokahvila

Enjoy in good company

Kansainvälinen kohtaamispaikka Kauppatorilla
- hyvää kahvia ja teetä, sekä muita virvokkeita
- kansainvälisiä leivonnaisia, pikkupurtavaa
ja kansainvälisiä erikoistuotteita

**Seuraava tiedotuslehti 1/2002 ilmestyy helmikuussa. Aineis-
tot lehteen 31.1. mennessä osoitteella Nurmelankuja 92,
41940 Vesanka tai nurmela@jyvaskylankatulahetys.fi**